

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru a pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katal. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne poltivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine preste.

Otroke v slovensko šolo.

Marsikje na Slovenskem Stajerju se začne z drugo polovico septembra novo šolsko leto. Posebno se bo to zgodilo v večini krajev, kjer obstojajo nemške ljudske šole zraven slovensko-nemških šol. In za te kraje ravno veljajo naše vrstice!

Naši narodni nasprotniki bodo za svoje nemške šole lovili deco z vsemi le možnimi sredstvi. Grozili bodo z odtegotvanjem različnih dobrot, s trdo zlorabo svoje uradne oblasti in z obljubovanjem obilnih podpor za stariše in otroke.

Stariši! Ne prodajte svojega največjega zaklada, svoje dece za kak posveteu dobiček. Ne odločujte se za nemško ali slovensko-nemško šolo z ozirom na to, kje se vam ali vašim otrokom ponuja kaka ugodnost. Ampak sodite in odločujte po tem, kje se bodo vaši otroci več naučili. Šola je za učenje, ne pa sredstvo za pridobivanje gmotnih dobrot. Otroci se pošiljajo v šolo za nadaljno umstveno in нравno vzgojo, ne pa, da bi služili za kupčijo med stariši in vzdrževalci šole.

Vse naše takozvane slovenske šole v onih krajih, kjer obstojajo nemške ljudske šole, so tako urejene, da se otroci na podlagi svoje materinske lahko začas navadijo tudi tujega jezika. Te šole niso v istini slovenske šole, kakor se imenujejo, ampak so slovensko-nemške šole.

Slovenski otrok in nemška šola ne more napredovati. Šola bi naj otroku duh razbistrila, naj bi mu dala mnogo znanja, da lahko stopivši v svet modro in trezno presoja dogodke okoli sebe in na daljnem svetu. Tako znanje mu lahko da samo šola, v knji otrok razume vsako učiteljevo besedo, samo v taki šoli se otroku razsvetli razum.

V šoli, kjer otrok ne razume učiteljevega in katehetovega jezika, ne more slediti pouku. Ne nauči se ne veronauka, ne kakega drugega predmeta. Mogoče, da se nauči za silo tolči nemščino, toda kaj pomaga nemščina otroku, če je sicer ostal neumen?

Stariši, ako se hočete prepričati, kako poneumnevalno vplivajo nemške šole na slovensko deco, idite v nekatere obmejne kraje. Človek bi se razjokal nad temi otroki, ki stopijo iz šole, pa so v kljub svoji nemščini bolj nerodni kakor takrat, ko so iz očetove hiše stopili v šolo.

Ako res že mislite, da je nemščina neobhodno potrebna, no evo naših slovensko-nemških šol. S pomočjo slovenskega jezika se v njih poučuje tudi nem-

ščina, in otroci, ki pridejo iz takih šol, v svetu lažje izhajajo, ker so razven nemščine še tudi drugo znanje dobili v glavo. Vrhutega se bo odslej na vseh teh šolah skrbelo tudi z obleko, hrano in knjigami za vaše otroke.

Stariši, ako ljubite svoje otroke, potem jih ne dopustite, da bi se vam v nemških šolah poneumili in pokvarili!

Shodi.

Sp. Polskava. Poslanec Pišek je imel 5. septembra pri nas v gostilni g. Hrastnika dobro obiskan shod. Gosp. poslanec je govoril zlasti o gospodarskih zadevah in povdarjal, da so slovenski kmečki poslanci že iz ozirov agrarne politike sedanje vlade prisiljeni, najodločneje nastopiti proti sedanjemu vladnemu sistemu. Kmetje so stavili na g. poslance razna, prav aktualna vprašanja, na katera je dal potrebna pojasnila. G. deželni poslanec je govoril o nekaterih važnejših nalozah, ki jih naj reši deželni zbor v korist kmetijstva zlasti za bistrški in konjiški okraj. Shod se je vršil v najlepšem redu.

Sprejele so se enoglasno naslednje resolucije:

1. Odobrava se odločen nastop poslancev „Slovenskega kluba“ v državnem zboru in se jim izreče popolno zaupanje.
2. Poslanci naj delujejo na to, da bo država prispevala polovico za ljudske šole.
3. Poslanci naj odločno nastopijo zoper uvoz tuje živine in mesa.
4. Poslanci naj se potegnejo za zdatno podporo za one kraje, ki so letos prizadeti po suši in toči.
5. Spremeni naj se lovška postava.

Kapela. V nedeljo je imel tukaj g. poslanec Roškar shod. Ljudstvo se je kar trlo na tem shodu, bilo je nad 300 ljudi. Razjasnil nam je gospod poslanec, kakaj se je državni zbor zaprl in da so na to delali slovenski poslanci. Odločno se je zavzel za to, da se ne bode sem uvaževala tuja živina. Glavni dohodek prinaša našemu kmetovalcu živina, zrnje in vino. Vlada je hotela upeljati nov davek na žganje, a g. poslanec je proti temu govoril v enem tednu trikrat, med tem ko Ploj ni znil niti besedice. Samo kmet bi naj imel davek, gospod pa nič, ta naj bode brez skrbi. Vlada je zvišala dohodke advokatov, a kmet spet ni dobil nič. Naj bi se ustanovila državna zavarovalnica za nezgode. Vlada bi naj tudi prispevala za šole 50 odstotkov. Se enkrat nas pozivlja g. poslanec, naj se združimo pod prapor Kmečke Zveze. Vse je odobraval govor g. poslancea. Na to da g. Roškar kot predsednik K. Z. besedo našemu zdru-

žnemu organizatorju g. nadrevizorju Pušenjaku. On nam je v glavnih potezah razjasnil pomen in dolžnosti za starostno zavarovanje. Nadalje, da so katoliški slovenski poslanci ustanovili svoj Slovenski klub in da se je potem ustanovila Narodna zveza jugoslovenskih poslancev. Potem so se združili Jugoslovani in Čehi v „Slovensko Jednoto“. Ta se je jela krepko bojevati proti nam sovražni vladi in ker se drugače ni dalo nič doseči, je posegla po obstrukciji. Slovenski liberalni poslanci so začeli napadati naše vrle poslance. Dobro je to, da so naši poslanci začeli z obstrukcijo. Mi hočemo kmeti to, kar nam gre in kar imajo drugi narodi že davno. In nato nas še pozivlja g. Pušenjak, da gremo združeno in skupno v boj, in to pod praporom Kmečke zveze. Odobravanje. Navdušeno in enoglasno se sprejmejo resolucije, ki jih predlaga g. Pušenjak. 1. Volilci izražajo poslancem Slov. kluba, zlasti pa svojemu drž. in dež. poslancu g. Roškarju neomejeno zaupanje in odobravajo njihov odločen nastop za pravico in koristi slov. ljudstva in zahtevajo, da v tem boju vstrajajo, dokler se Slovincem ne dajo njihove pravice. 2. Volilci želijo, da se izvede starostno zavarovanje za kmete in načrt zakona kmečkim razmeram primerno prenaradi. 3. Zahtevajo, da država prispeva za šole vsaj 50 odstotkov. 4. Zahtevajo, da se lovška postava v prid kmeta spremeni. 5. Zahtevajo, da se pri vseh uradih na Slovenskem nastavlja slovenski uradniki. 6. Zahtevajo ustanovitev slov. vseh učilišča in višjega deželnega sodišča v Ljubljani. 7. Poslanci naj odločno nastopijo zoper uvoz tuje živine. — Po končanem shodu se hoče propali kandidat Zemljič imeti od g. Roškarja neko pojasnilo in začne krivično napadati g. poslancea. A g. Roškar mu ni ostal dolžen odgovora in Zemljič je nato osramočen odšel.

Politični ogled.

— **Pogajanja,** da se omogoči delovanje češkega deželnega zbora, kjer obstruirajo Nemci, so se pričela na Duraju. Vlada dela silovite napore, da bi strelila prenapete Nemce, kajti ona dobro ve, da če ne bo deloval češki deželni zbor, potem tudi državni zbor ne bo. Nemška tolovajstva na Nižje-Avstrijskem, posebno na Duraju, kjer Nemci z nestranno krivičnostjo zatirajo češki narod, pa obtežujejo pogajanja, ker Čehi niso voljni popuščati, ko vidijo Nemce pri tolovajskem početju.

PODLISTEK.

Povest iz savinjske doline.

Povest, katero hočem napisati, so ni vršila v preteklih časih. Vrši se sedaj pri nas in ljudstvo živi v njej z dušo in telesom. Ni bajka ali historija, kakoršne pripovedujejo stare mamice svojim vnukom ali kakoršne si pripoveduje mladina v dolgih zimskih večerih pri ročnem delu. Ni one vrste povesti, ki pripoveduje o izmišljenih kraljčinah in kraljičih ter o njih čudovitih dogodkih, o bolnikih in mrljih ter o njih čudovitem ozdravljenju in oživljenju. Ne, prava gola resnica je. Napisati vam hočem samo one odlomke povesti, pri katerih sem bil sam poleg, ker nečem, da bi pisal to, česar nisem sam doživel, česar ne vem za gotovo in o čemur sem slišal samo govoriti.

Jaz sem splošni po izobrazbi in napredku strmeč in hrepeneč človek, in zato sem šel iz domovine v tuje mesto, kjer so visoke šole, kakoršnih na Slovenskem zastoj pričakujemo že nad 60 let, da napredujem v naukih in v vsem dobrem, s čemur bi lahko kedaj koristil sebi in domovini svoji. S pridom sem že poslušal do danes v tujem mestu nauke ter sem prišel do prepričanja, da človek ne sme nikdar položiti rok križem in gledati, kako se svet peha za kruhom, tukaj, če ga ima sam do smrti dovolj, temveč delati mora, ali z rokami, ali z umom, da pomaga preživeti toliko in toliko sirot, ki jih gladu umira, ker si sami ne morejo pridobiti potrebnega kruha za življenje. Pri vsem tem svojem delu, mišljenju in življenju pa ne sme človek ostati pri starem kopitu, temveč mora

stremeti po napredku; skušati mora to, kar je danes še morebiti dobro, do jutri izboljšati, ker sicer stvar zastari in namesto, da bi mu koristila, mu škodila.

Treba je n. pr. kmetu, ki je napreden, vsak čas izboljšati način svojega poljskega obdelovanja, vinorejcu izboljšati način trtojeje, pripravljanja in ohranjanja vina, živinorejcu izboljšati hleve, pasmo, krmo in zaradi nje travnike, učitelju izboljšati učni red, učne knjige in način pouka. Naprednemu učnjaku in modroslovcu je treba logično in dosledno zasledovati resnico in odkrivati nova pravila in nove zakone in iznajdbe. V vsaki stroki in v vsaki dobri stvari in dobrem delu mora človek napredovati, če hoče biti napreden. Tatu, ki bo vsak dan bolj znal krasti, in pijancu, ki se bo vsak dan bolj napil, ne moremo reči, da sta napredna. Do tega prepričanja sem torej prišel in sem sam vedno bolj hrepenel po napredku. Ravno tako sem dognal, da je v verskem oziru in mišljenju človek napreden, čim bolj spoznava resnico, Boga in njegove lastnosti, v kolikor je to mogoče in čim bolj se vglablja v verske resnice in izpolnjuje ložje zapovedi. Človek, ki vedno bolj gubi vero v Boga, zanemarja božje zapovedi in se zaletava v cerkev in duhovnike, je v verskem oziru nazadnjaški ali liberalen.

Do spoznanja te resnice sem prišel v tujini, ko sem napravil prve izpite. Želel sem se torej po tem napornem delu nekoliko odpočiti v svoji domovini, okrepčati duha in se naslanjati na domovinski prirodni krašoti, domači govorici in domačem rujnem vinu. Pa se nekaj drugega me je vleklo v domovino, nekaj, kar se tiče zgoraj omenjenega mojega prepričanja in naziranja. Da ne bi pretrgal vsake vezi z domovino, sem imel namreč tudi v tujem mestu naročen domač slovenski časopis ter sem z veseljem prebiral razne

novice iz domačih in tujih krajev, pisane v svoji materinsčini. Pri tem so me pa neizmerno razveseljevali dopisi in novice iz Savinjske doline. Čital sem izreke, kakor: „napredna Savinjska dolina“, „vrlo napredni Gotovljani“, „nazadnjaški Sempeterčani“ itd. Takoj sem za trdno sklenil, da enkrat gotovo obiščem te presrečne in med njimi zopet nesrečne kraje. V naprednih krajih se bom gotovo še bolj navdušil za napredovanje v dobrem, a nazadnjaški mi bodo služili v svarilo pred brezdelnostjo in nazadnjaštvom. Hotel sem pa tudi na licu mesta študirati vzroke, zakaj so v tako mali dolinici eni kraji tako nazadnjaški, dočim so drugi vrlo napredni. In sedaj po izpitu se mi je nudila krasna prilika, da se mi izpolni ta goreča želja, nič ne de, če tudi v počitnicah malo študiram, in opazujem življenje v teh krajih, škodilo mi ne bo. Bolje je, da grem v te napredne kraje in izpolnim svojo znanost, kakor pa da bi šel domov v svoje rovtve, se dolgočasil in pozabil še to, kar sem se v tujini naučil.

Sedel sem torej v tujini na vlak in se odpeljal proti Savinjski dolini. Z velikim spoštovanjem sem izstopil na prvi postaji v Savinjski dolini; odkril sem se, kakor da sem stopil v svetišče znanosti in umetnosti. Hotel sem peš prepotovati celo dolino, ker sem vedel, da bom ob vsakem koraku naletel na kaj novega, lepega in vzvišenega.

Vzel sem v roke palico in tisti svoj slovenski časopis, ki sem ga bral v tujini ter sem se pomikal počasnih korakov in odprtih oči naprej. Na njivi sredi lepo obdelanega polja je oral kmet. Lepi konji, nov plug, vse po modernem, umnem načinu! Počakal sem, da je obrnil brazdo in prišel do mene. Zazdelo se mi je, da je učenjak naprednjak in kmet, vse ob enem. Pozdravil sem ga spoštljivo, se mu predstavil in mu

— Na Kranjskem so bila sedaj neprenehoma krasno uspela zborovanja katoliških organizacij. Dne 2. septembra so zborovali pri Mariji Pomagaj v Brezju katoliško misleči učitelji, ki so zbrani v Slomšekovi zvezi. Liberalni listi so pred zborovanjem na pouličnjaški način psovali na Slomšekovo zvezo, meneč menda, da bodo s tem koga odvrnili od katoliške organizacije ali vsaj od udeležbe na Brezju. Toda zmotili so se, zborovanje je tem lepše poteklo. Zanimivo pa je, da so tudi liberalni učiteljski listi nesramno napadali svoje tovariše. V tem slučaju ne trpi ugled učiteljskega stanu, kakor se nam rado očita, kadar se zmenimo bolj krepko z liberalnimi učitelji.

— Na Goriškem bodo drugo polovico meseca septembra nove volitve za deželni zbor. Med Slovence stopijo štiri stranke v volilni boj: Slovenska ljudska, liberalno-agrarna, liberalna in socialdemokratska stranka. Liberalno-agrarni stranki preti razpor v lastnih vrstah, ker so učitelji za to, da se stranka združi z liberalno, kmetje pa o liberalni stranki nočejo nič vedeti, ker poznajo njene voditelje.

— Na Ogrskem je izdal naučni minister grof Appony naredbo, da se mora tudi veronauk učiti v madžarskem jeziku. Ker kateheti tega v krajih, kjer otroci nič ne znajo madžarski, niso mogli izpolnjevati, izdal je minister drugo naredbo, v kateri naročuje škofom, naj prisilijo katehete, da bodo madžarski poučevali. Škofje in kateheti se tudi tej grožnji ne bodo uklonili, če imajo le količkaj vesti v sebi.

— V Kraljevem gradu se je vršil dne 28. avgusta velik shod katoliškega prebivalstva češkega. Celo slavnostno zborovanje se mora imenovati naravnost delavski dan, kajti razdeljeno je bilo v delavski shod in v shod obrtnikov ter madine. Takoj po slavnostni maši so se zbrali k seji predsedniki in zastopniki krščansko socialnih češkoslovenskih delavskih organizacij. Popoldne se je vršil delavski shod, ki je bil naravnost impozanten. Istotako se je izvršeno obredno shod obrtnikov, kjer se je razpravljalo o bodočnosti malih obrtnikov, o samopomoči, podporni akciji obrtnikov, o njih krščanski organizaciji itd. Naš državni in deželni poslanec dr. Krek je pozdravil shod v imenu katoliško narodnih Slovencev, jih spodbujal za organizacijo delavstva in jih v ognjevitem govoru navduševal za krščansko socialno akcijo. Zborovalci so bili tako navdušeni, da niso mogli prenehati s ploskanjem, ovacijami in živijo klici.

— Kitajska in Japonska se pripravljata na vojsko. Listi poročajo, da je Mandžurija prenapolnjena z vojaštvom. V Tielin so došli v zadnjem času trije polki in šest stotinj gorskega topništva. V Mukden, kamor je koncem minulega meseca prispelo 22.000 vojakov, pričakujejo sedaj 19 eskadronov konjenikov in 23 baterij gorskega topništva. Ruski listi živahno razpravljajo o tem, ojačenju čet od strani Kitajske in Japonske in pozivljajo vlado, naj tudi ona skrbi, da je bodoči dogodki na daljnem iztoku ne najdejo nepripravljeni.

— Kreta. Turški ministrski svet je sklenil izdelati obširno spomenico o samoupravi Krete in jo predložiti v oktobru turškemu državnemu zboru.

Mala politična naznanila.

Dne 2. septembra: Cesar se je včeraj iz Bregence vrnil na Dunaj. — Na ogrskem katoliškem shodu se je pojavil razpor med katoliškimi strujami. — Ruska vlada je v Plotrikovo pri, Varšavi zaprla poljsko šolo, katero je obiskovalo 800 otrok. — Na Dunaju so bili včeraj trije češki shodi: dopoldne zborovanje čeških narodnih socialcev, popoldne zborovanje češke mladine in društva Komensky.

pomolil roko. Odzdravil je, gledal enkrat na naslovno stran mojega časopisa, enkrat name, a roke mi ni dal. „Tudi čudak je mož,“ sem pomislil in spoštovanje do njega je rastle v meni.

„Oprostite, da Vas motim pri delu. Sem tujec v teh krajih in bi se rad z Vami kaj pogovoril.“

„Vi ste tujec in ustanavljate mlekarne sedaj pred volitvami po Savinjski dolini, da bi vam kaj glasov prinesle, kaj ne? In agitirate tudi. A pri nas ne bo nič, še manj pa pri meni. Ze veste, kedo je sedaj na vrhu in kedo take možakarje redi, ko ste Vi. Lepo, mirno, pa tiho! Kmetje nismo toliko trgali hlač po šolskih klopih ko Vi, a znamo tudi nekaj. List, ki ga imate v roki, nas sicer imenuje nazadnjake, a se bo še-le pokazalo, kdo bolj nazaduje, vi ali mi. Spopustujemo perkev, vero in duhovnike, to, kar je vam trn v peti; pa tudi učitelje, dokler so taki, da jim lahko mirnim srcem zaupamo naše otroke. Z Bogom!“

„Ne razumem Vas, gospod! Kako to z menoj govorite? Jaz ne ustanavljam mlekarne, ker vem, če je potreba, da si to že sami napravite. Tudi ne agitiram, ker nimam za kaj. Bral sem v tujini, da ste tukaj kmetje izobraženi in napredni, in zato sem prišel k vam, da pri vas kaj vidim in se kaj naučim. Ta časopis sem dobival v tujini in je dober list. Pišejo v njega pošteni, pametni, izobraženi in napredni gospodje, kakor je iz pisave razvideti, in ki tudi pravijo, da so boljši katolici in bolj pobožni, kakor vsi drugi. gotovo tudi jaz, ki si prizadevam, izpolnjevati svoje verske dolžnosti. Kakaj bi jim potem ne verjel?“

Dne 3. septembra: Castniški shod v Larisi je javil grškemu vojnemu ministru, da odpove pokorščino za toliko časa, dokler ne odstopi prestolonaslednik kot višji poveljnik. — Namesto odpovedanega splošnega avstrijskega katoliškega shoda nameravajo sklicati jeseni na Dunaj ali v Solnograd avstrijski nemški katoliški shod, ki se bo posebno bavil z nekaterimi šolskimi vprašanji. — 10. ali 11. septembra se bo vršil v Budimpešti ministrski svet, ki bo odločal o važnih zadevah. Položaj na Ogrskem je silno resen.

Dne 4. septembra: Ostavka skupnega finančnega ministra Buriana je, kakor poročajo listi, gotova stvar. — Srbsko ministstvo ostane na svojem mestu, ker so zahteve nacionalcev in naprednjakov izpolnjene. — Na Srbskem je zopet začel svoje delovanje odbor za narodno obrambo. Osnovati hoče po vsej Srbiji narodne pomožne skupine. — Turškemu bivšemu sultanu Abdul Hamidu, ki boleva na otožnosti, so dovolili, da sme v svoji vili napraviti delavnico za izdelovanje omar.

Dne 5. septembra: Višji poveljnik španskih čet Morino je doživel južno od Seville strahovit poraz. — Boj med Rusi in Kitajci. V sredo je začel ruski parnik „Olonecki“ pri Karbinu v neko kitajsko ladjo. Kitajci so začeli streljati s puškami, splezali so na parnik, pobili moštvo, ter zvezali kapitana. Ruski vojaki so pregnali Kitajce in oprostili kapitana. — Včeraj predpoldne se je vršilo v Pragi posvetovanje zveze čeških poslaniških klubov v deželnem zboru češkega kraljestva in zastopnikov vseh čeških strank v češkem deželnem zboru. V daljši debati so zastopniki strank izjavili, da se povabljeni člani njihovih klubov odzovejo povabilu, le zastopniki kluba narodnih socialistov in državno-pravnih naprednih strank so izjavili, da se ne udeležijo konference, predlagane od ministrskega predsednika Bienertha.

Dne 6. septembra: Angleški parlamentarni krogi zagotavljajo, da bo konservativna večina v angleškem državnem zboru proračun odklonila in prisilila vlado, da državni zbor razpusti in razpiše nove volitve. — V Moskvi so prišli na sled zaroti proti ruskemu carju. Več oseb so že zaprli. — Zmernejši avstrijski krščansko-socialni krogi so zelo nevoljni na ministrskega predsednika Bienertha, ker dela eno neumnost za drugo. Pokazal je svojo popolno nezmožnost za vlačkanje in zato je vladni voz tako zavozil, da se ne more ne naprej in ne nazaj. — Nemška surovost. V soboto so imeli dunajski Nemci zborovanje, po katerem so demonstrirali po ulicah proti Čehom. Nastopila je policija in je zaprla veliko oseb. Pri demonstracijah je bilo več oseb ranjenih, med njimi učiteljski kandidat Mundnik tako težko, da je kmalu nato umrl v bolnišnici.

Razne novice.

Državni poslanec dr. Benkovič, se je podal na Dunaj, da na pristojnih mestih ožigosa razmere na okrajnem glavarstvu v Brezicah in zahteva primerne ukrepe.

* Spremembe v franciškanski provinci sv. Križa. — Ljubljana: P. Jeronim Knobler, kurat v kaznilnici in organist. P. Gratus Kostanješek, subsidijarij in katehet. — Sv. Gora: P. Konstantin Luser, gvardijan, P. Oton Kocjan. — Novo mesto: P. Gothard Podgoršek, gvardijan, P. Krizostom Wester, učitelj. — Kamnik: P. Feliks Tavčar, P. Hermagora Gnidovec. — Pazin: P. Fulgencij Trafela, P. Krizogon Tišler. — Nazaret: P. Franc Ambrož, P. Norbert Sušnik. — Brežice: P. Dijonizij Dušej. — Maribor: P. Ciprijan Napast, subsidarij. — Brezje: P. Kerubin Tušek,

Kmet se je začel smejeti, da so mu solze stopile v oči, a jaz sem bil v zadregi. Ko si malo opomore, pravi: „No, vidi se, da ste res tujec in neizkušeni pri nas. Poprej sem mislil, da ste eden izmed tistih skricev, dijakov in učiteljev, katerih ob tem času vidite vse polno v teh krajih, kakor golazni, ki nadlegujejo ljudi. Le prepočujte našo dolino, in ko pride te do drugega konca, boste zmedeni, da ne boste niti vedeli, kje se Vas drži glava in noge. Ko si malo opomorete od zmede, pa nesite v mestu list nazaj uradniku in se mu zahvalite, da Vas je tako dolgo za nos vodil.“

Mož mi je podal roko, se smejal in me pozdravil. Zamahnil je z bičem in zarezal novo brazdo. Stal sem začuden in si nisem znal pomagati. Hočeš, nočeš sem moral naprej in sem reševal uganko, zakaj se je kmet smejal mojim besedam, ker sem jih ravno pred njim kolikor mogoče zbiral in lepo govoril. Čemu me je od začetka tako nezaupno gledal, češ, da sem agitator in ustanavljam mlekarne pred volitvami. Spomnil sem se pozneje, da je nekdo tudi moj list pisal o nekih mlekarneh v Savinjski dolini. Sklepal sem, da je bil moj časopis kriv njegove nezaupnosti napram meni. Hoteč sem iti moža nazaj vprašati, kako je s to stvarjo, a bilo je že predač. Navzlic temu nisem svojega ljubega lista vtaknil v žep, temveč sem ga nesel v roki naprej. Morda mi še koristi.

In v lepem, mladem jutru sredi krasnega polja me sreča človek zabuhlega pivskega obraza in ponošena, tu in tam že luknjičaste obleke, človek, kakoršnih vidim vse polno po mestih in trgih pohajati

P. Maks Brelih. — Vič: P. Ferdinand Zajec, organist, P. Teodor Tavčar, kaplan.

* Iz carinske službe. Deželno finančno ravnateljstvo je imenovalo carinskega oficijala Avgusta Flak v Mariboru carinskim revidentom.

* Tridesetletnico svojega službovanja obhajajo dne 4. oktobra t. l. v Mariboru sledeči gg. spodnještajerski slovenski učitelji: Bračič Franc, nadučitelj pri Št. Vidu na Planini; Dedič Matevž, naduč., Bočna; Dernač Jožef, nadučitelj, Sv. Peter pri Mar.; Jurko Blaž, š. vodja, Razborje; Kopic Jakob, naduč., Sv. Lenart v Slov. gor.; Korže Leopold, nadučitelj v Ribnici; Kotnik Karl, nadučitelj v Selnici ob Dr.; Kovačič Jakob, učitelj pri Sv. Trojici v Slov. gor.; Lasbahar Jožef, nadučitelj v Rušah; Mahor Feliks, učitelj v Makolah; Majcen Feliks, nadučitelj v Lehnu pri Ribnici; Marin Jakob, c. kr. vadm. učim., Maribor; Mešiček Jožef, naduč., Sevnica; Spende Matevž, nadučitelj v Ščavniški dolini; Tomažič Janez, naduč., Tinje; Tramšek Moric, naduč., Sromlje; Repič Martin, š. vodja v Rakovecih; Šetine Franc, naduč., Prevorje; Špan Anton, učitelj v Slov. Bistrici; Vodusek Gustav, nadučitelj in c. kr. okr. nadzornik v Trbovljah; Vudler Peter, naduč., Ljubno; Trobiš Alojz, nadučitelj v Koprivnici. Zvečer 3. oktobra sestanek tovarišev v hotelu „Meran“, 4. oktobra slovesna maša ob 8. uri v Alojzjevi cerkvi s primernim nagovorom. Natančnejši program še ni določen.

Katoliški shod na Dunaju je sicer odpovedan, toda kakor čitamo v dunajskih katoliških listih, ta odpoved ne zadeva samostalnih organizacij sodalov in mladine. Sodalci imajo svojo zborovanje od 3. do 5. septembra, Zveza krščanske mladine pa dne 5. septembra. Naše slovenske organizacije bo gotovo zanimal program za zborovanje Zveze krščanske mladine. Vsebina govorov bo: Kulturni boj v obrtni šoli; koalicijska svoboda za mladino; izpolnjenje organizacije; organizacija na deželi; naš boj proti alkoholizmu. Popoldan bo veliko zborovanje mladine v ljudski dvorani dunajskega rotovža in tam bodo govorili dr. Grentrup o pomenu krščanskih mladinskih organizacij, dr. Hemala o mladinski strokovni organizaciji, Orel o kulturnih nalogah krščanskega mladinskega gibanja.

Narodno-obrambena enketa se bo vršila v Ljubljani v ponedeljek dne 20. septembra popoldne. Prosim vse one somišljenike, ki se nameravajo udeležiti, da takoj pošljejo na dopisnici svoj naslov uradništvu „Slovenca“ v Ljubljani, one somišljenike pa, ki ne morejo priti v Ljubljano, prosimo, da do 11. t. m. pismeno javijo svoje nasvete.

Kovanje dvekronskih in stokronskih novcev. C. kr. kovnični urad na Dunaju se pripravlja na kovanje novih dvekronskih in stokronskih novcev. Dvekronski novci, ki bi nadomestili stare goldinarje, bodo imeli dvojno težo krome, toraj deset gramov in 835 fine teže, ter naznačeno vrednost „2 Cor.“. Sprednja stran bo imela vtisnjeno cesarjevo sliko kakor krome, kar se pa stokronske nove tice, bo prišel v tekoči promet kot zlat. Jubilejski stokronski novci imajo večjo vrednost, ker se jih je skovalo v celem 15.000, ki se pa ne puste še v promet, ker nimajo vtiskov, ki še niso določeni. V zadnjem času se je mnogo govorilo o novih petvinarskih novcih, a za te se pa niso mogli odločiti v kovničnem uradu, kakor tudi pri finančnem erarju ne, ker bi se potem vse, kar je sedaj po 4 vinarje, podražilo na 5 vinarjev. To bi pa bilo za ubožnejše prebivalce zopet nov udarec. Zanimivo je, da ima finančno ministstvo mnogo vlog za kovanje novih petvinarskih, petnajstvinarskih in petdesetvinarskih novcev, kakor tudi onih trikronskih vrednosti, po vzoru nemških trimarkinskih novcev. Proti tem predlogom pa vladajo razni pomisleki, ki so zelo važni glede na ubožnejše prebivalstvo monarhije. Ako bi se uvedle nove cene, potem bi se vse cene živil povzdignile za ono stopinjo, kot so se novčeni stavki povišali.

Obmejni kolek. Tu pa tam opažamo, da prav mnoga društva in posamezniki še vedno pošiljajo nekolekovana pisma in dopisnice v svet. Naša na-

in lenariti in ki so lahko tudi nevarni. Poznam te vrste ljudi in sem se ga prav prestrašil na samoti sredi prirodne krasote, še bolj pa, ker se nisem nadejal, da se nahajajo tudi v teh presrečnih krajih takšni ljudje. Videlo sem vnu je, da je bil že malo natrkan, a še grozovito žejen, kakor sploh takšni ljudje. Rad bi se mu bil izognil, da ne onečastim svojih vzvišenih občutkov s to ostudno prikaznijo, a nisem mogel, ker je bila ppt sama in na prostem. Nesel sem svoj narodni in ljubi list takp, da bi lahko vagabund, ki mi je prihajal nasproti, čital naslovno stran, ako bi znal čitati. Mislim sem, da se me potem morebiti ne bo upal nadlegovati, ko bo videl, da sem izobražen in napreden, a on razcapan, pijan, brezbožen nazadnjak. A zmotil sem se. Ze od daleč je bulil v list, in ko je menda prebral naslov, začel se je smejati. Odkril se mi je že od daleč, se klanjal in pozdravljaj:

„Dobro jutro, herr doktor! Košamadina! Kako gre kšeft? Tudi jaz agitiram. Poda Vi snate prokleta dobro, kar list mu nastavite, kot vrabco zanjko, pa ga imate. Toda žejen sem žejen, Morebiti lahko fla ste za vrček piva ali frakelje žganja. Jih bom potem ved nalovil črnih vrabcev, farških nazadnjakov in omahljivcev. Vam je lahko agitirati, ko zamakate, da lahko podrepniki kar plavajo za Vami, toda meni je težje, ker še sam rabim, da bi mi kdo zalival. Pokažite mi malo Vaš list, ker vem, da je najnovejši, ki ga še nisem bral, da si bom potem ložje brusil jezik in ložje farbal.“ Vzel mi je list z zamazanimi rokami in začel listati po njem.

(Konec prihodnjšč.)